

СУЧАСНИЙ СТАН І ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Дяченко О.С. магістр обліково – фінансового факультету

Хилько І. І. старший викладач кафедри ЕКіММ

Миколаївський національний аграрний університет

В умовах обмеженості фінансових та природних ресурсів сільськогосподарських підприємств, недостатньої державної підтримки, зниження купівельного попиту на аграрну продукцію на внутрішньому ринку одним із шляхів подолання такої ситуації може стати розвиток експорту, що дозволяє при мінімальних додаткових витратах збільшити рентабельність і прибутковість виробництва. Дослідження проблем зовнішньоекономічних зв'язків суб'єктів національної економіки, шляхів та методів їх розв'язання були відображені в наукових працях відомих учених-економістів В.Г. Андрійчука, Т.Ю., В.І. Губенка, В.І. Топіхи, О.І. Яковлева та ін [1].

Підприємства Миколаївської області співпрацювали з партнерами із 95 країн світу. На торгівлю з країнами СНД припало 52,3 % експорту та 45,8% імпорту області, з країнами ЄС – відповідно 25,3 % та 16,7%. Торгівля сільськогосподарською продукцією займає помітне місце у зовнішній торгівлі в Миколаївській області. Протягом 2005–2011р. її частка у загальнообласному експорті товарів коливалася від 11,2% до 41,1% (рис.1) [2].

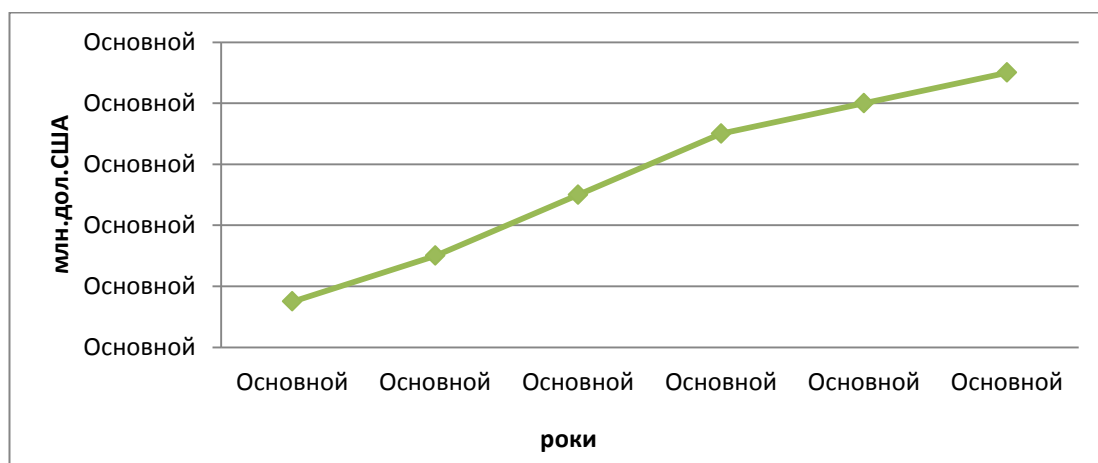

Рис.1. Експорт товарів Миколаївської області за 2005-2011 р.

В 2010 рік став рекордним за обсягами експортних операцій. За даними Держмитслужби України, у 2011р. підприємствами області експортовано сільгосппродукції на суму 677,7 млн. дол. США, що у 3,7 раза більше, ніж у 2005р. Основними чинниками зростання експорту стали зняття урядовими рішеннями обмеження експорту зернових культур та їх високий врожай у минулому році. Традиційно більшість експортних поставок сільгосппродукції визначає продукція рослинництва. У 2011р. на неї припало 99,7% поставок (у 2005р. – 98,7%). При цьому обсяг поставок зріс порівняно з 2007р. у 3,7 рази (рис.2).

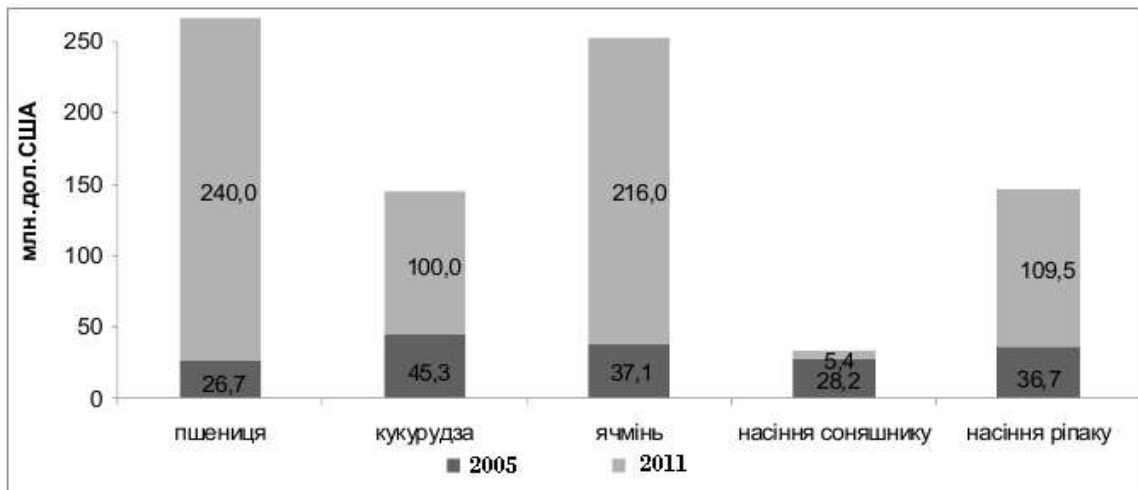

Рис.2. Структура експорту продукції рослинництва за 2005-2011 р.

Основну частину рослинницької продукції (82,5%) склали зернові культури, які відвантажено за кордон на суму 557,4 млн.дол.США, 17,4% припало на насіння та плоди олійних рослин, здебільшого ріпак та соняшник (117,2 млн.дол.США), 0,1% – на їстівні плоди та горіхи (0,9 млн.дол.США), решту становили овочі та коренеплоди (2,6 тис.дол.США). У 2011р., порівняно з попереднім роком, поставки зернових культур зросли у 5,1 раза (у т.ч. пшениці – у 8,7 раза, ячменю – у 4,5 раза, кукурудзи – у 1,7 раза), насіння та плодів олійних рослин – у 1,7 раза (у т.ч. насіння ріпаку – у 2,5 раза), при цьому експорт їстівних плодів та горіхів зменшився на 40,3%, овочів та коренеплодів – майже припинився. Слід відмітити, що у 2010 році, за винятком насіння соняшнику, подорожчали всі види

рослинницької продукції. Найбільше зросли середні експортні ціни на кукурудзу – на 32,3% (з 177 дол.США до 234 дол.США за тонну) та ячмінь – на 29,2% (з 178 дол.США до 230 дол.США за тонну), трохи менше – на насіння ріпаку (на 18,7%) та пшеницю (на 3,6%) і становили відповідно 482 дол. США та 193 дол.США за тонну. В той же час, ціна на насіння соняшнику знизилась майже на 30% і становила 333 дол.США за тонну, що приблизно на рівні цін 2005р. Проаналізувавши це, стає очевидним, що будь-яка інтеграція передбачає партнерство, а партнерство буває рівним лише за умови рівних сил (економічних, фінансових тощо). Тому, першим завданням для України нині є не інтеграція, а підтримка розумного рівня закритості економіки для піднесення конкурентної промисловості, сфери послуг, фінансового сектору, сільського господарства, науки й освіти, створення гідного рівня добробуту населення [3]. Недостатньо лише використання методів протекціонізму в АПК, необхідні також наступні заходи:

- стимулювання забезпечення технологічного оновлення та переозброєння національного виробництва відповідно до світових стандартів внаслідок суттєвого збільшення іноземних інвестицій в агропромисловий комплекс України;
- розширення доступу українських товарів до ринків 145 країн-членів СОТ, частка торгівлі яких складає більше 95% від загальносвітових обсягів;
- поживлення виробництва в експортоорієнтованих галузях економіки, у т.ч. АПК, внаслідок лібералізації режиму доступу до зовнішніх ринків.
- певних повноважень у зовнішньоекономічних зв'язках; розробка і реалізація національної програми підвищення конкурентоспроможності виробників у стратегічно важливих для України секторах.

Висновки. Виконання всіх зазначених заходів сприятиме реалізації державної аграрної та загальноекономічної політики інтеграційного характеру, дасть змогу аграрним підприємствам Миколаївської області вийти на основний вектор розвитку світового сільського господарства і бути достойним та рівноправним членом СОТ.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Електронний ресурс: Режим доступу: www.mykolayiv-oda.gov.ua
2. Гурченков О.П., Крюковська О.С. Напрямки прискорення адаптації агропромислового комплексу Миколаївської області до вимог світової організації торгівлі // Гурченков О.П., Крюковська О.С.- Зб. наук. праць НУК. – Миколаїв: НУК, 2008.
3. Назарова Л.В. Тенденції розвитку міжнародних торгівельних відносин Миколаївської області // Назарова Л.В.- Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2005. – № 3 (31). – С. 60–64.